

SLOVENSKI NAROD.

Uboja vsek dan zvečer, imitirajo nedelje in praznike, ter valja po pošti prejeman za avstro-ogrsko deželo za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za en mesec 3 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, za en mesec 3 K. Kder hodi sam ponj, plača za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za en mesec 2 K 90 h. — Za tuje dežele tolike več, kolikor znaša poština. Za naročbe brez istodobne vpošiljave naročnine se ne zira. — Za oznanila se plačuje od poterozotne petit-vrste po 12 h, če se za enkrat tiska enkrat, po 10 h, če se dvakrat, in po 6 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Depilacijski se izvede frankoviti. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je v Knaževih ulicah št. 6, in sicer uredništvo v I. nadstropju, upravnništvo pa v pritličju. — Upravnništvo naj se blagovoljivo pošilja naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Zasinilo je solnce svobode!

Na vzhodu je napečil velik dan, svetel in bleščeč. Tema, ki je zastirala obzorje ruske domovine, ki so je razsvetljevali zgolj krvavi žari po luči in svetlobi koprneče revolucije, predhodnice jasnega dneva, je izginila, razpršila so se meglice, ki so dušile ruski narod, da ni mogel dihati svobodno in izza gora je zasinilo žarko solnce, noseč Rusiji in narodu ruskemu novo življenje, jamstvo sreče in boljše, krasnejše bodočnosti.

Kar se je še nedavno zdelo nemogoče, kar se je smatralo še pred letom kot nedosežna utopijska, kot fata morgana, ki se v vsej krasoti blešči pred očmi, a se takoj razprši v nič, čim se ji približa in seže po nji, to je danes dejstvo, resnica, to je postalo danes kri in meso: slovanska Rusija je svobodna, ruski narod je rešen spon, ki so zavirale njegov razvoj in napredek, ruska država je dobila ustavo!

S carskim manifestom z dne 30. oktobra se je izvršil na Ruskem prerat, kakršnega ne pozna več zgodovina izza francoske revolucije, dogodek je to, ki znači mejnik v zgodovini in razvoju ne samo ruskega naroda, marveč vsega človeštva.

Po težkih dneh tuje in žalosti, ko je zadel Rusijo udarec za udarcem na Daljnem Votoku, ko je tekla dragocena ruska kri v potokih po mandžurskih poljanah, ko je sveta ruska zemlja jedala in se vila pod pezo notranjih nemirov, ko je takorekoč že ležala v sgonjji, je to prva vest, ki mora vsradostiti vsako slovansko srce in ga navdati z novimi nadami v boljše, bodočnost ruskega naroda in z njim vsega slovstva!

Rusija je svobodna!
Ni zaman tekla kri tisoč in tisoč hrabrih junakov na mandžurskih tleh, ni zaman žrtvovalo sto in sto navdušenih borilcev za svobodo svoje imetje in življenje, da stroj glavo

onemu zmajju, ki je tiščal narod ruski ob tla, mu pil mozeg in zaviral, da orel ni mogel razpeti peruti in se dvigniti v višavo.

Sešaj pa diše Rusija svobodno in novo mlado življenje je zaplalo po njenih žilah!

Drago je bila odkupljena svoboda, tisoč in tisoč človeških žrtv je stalo, da je vznikla iz tal, s krvjo napejenih, toda pribojevana svoboda odtehta vse to, saj je ž njo rešen rob-skih spon stomilijonski narod ruski!

Ruski narod je doživel dan svojega vstajenja.

Stopil je na svetovno pozorišče mladenič-velikan, po čigar žilah polje še sveža, neotrovana kri, v katerem še spe sile, ki imajo preroditi vesoljno kulturno človeštvo.

Do danes smo čuli, ako je spregovoril narod ruski, samo glas njegovih pesnikov, pisateljev in mislecev, slišali smo samo prasketanje bomb, čuli smo samo jok in stok zatiranih in tlačanih nardčnih mas, v bodoče pa bo govoril svetlu in nam ruski narod sam, naš brat po krvi in jeziku, in njegov glas bo zvenel kakor donenje srebrnega zvona, ki oznanjuje človeštvu novo blagovestje.

Prsi se nam širijo radosti, sreča in zadovoljnost se nam je zopet vse lila v srce, videč, da je ruski narod s titanskim naporom strl tisočletne verige in spon in si v grandiozni borbi izvojeval zlato svobodo in prostost. Ponos navdaja našo dušo, da spe v slovanstvu takšne gigantske sile, da je narod ruski po tolikem trpljenju in po tolikih bridkih izkušnjah, ko so se proti njemu zarotili vsi zunanji in notranji sovražniki in ga posvetili poginu, razdrobil in premagal vse ovire, prebolel vse težke katastrofe, ki so ga zadele, in kot triumfator stopivši svojim sovragom na vrat, izšel iz ljutege, smrt ali življenje nosečega boja.

Zgodovinsko vespomemben dogodek prvega reda je carski manifest z dne 30. vinotoka.

Z njim je napečila zora srečne bodočnosti Rusiji in vesemu slovanstvu. Zato bo tudi zapisan ta dan v zgodovini slovanstva z zlatimi črkami, zakaj s tem dnem se vrne ruski narod v kolo svojih slovanskih bratov kot njih mogočni zaščitnik in branitelj, ki bo naslanjaje se na bratsko ljubav tudi zanje dosegel, da jim bodo zasinili boljše časi!

Deželni zbori.

Zader, 1. novembra. Hrvaški klub dalmatinskih deželnih poslancev se je posvetoval o reški resoluciji. Posl. Biankini, ki resolucije ni podpisal, je izjavil, da se sedaj pridružuje resoluciji. Poslanec Perić je v daljšem govoru pobijal sklepe na reškem sestanku ter predlagal posebno protizjavo v imenu dalmatinskih poslancev. Njegovemu predlogu so se pridružili dr. Zaffron, dr. Ivčević in prof. Korlaet. V debati se je od raznih strani poudarjalo, da tisti, ki pritrujejo novi smeri, delajo justamentno politiko, ki se bo brezdvomno maščevala nad narodom. Naj se ne pozabi, da bo madžarska koalicijska, ako dospe res do vlade, ponudila Hrvatom prazno roko. Posl. Prodan je napovedal protest proti reški resoluciji v javni seji deželnega zbora. Debata se bo nadaljevala v petkovi seji, a bati se je, da nastane ravno zaradi reške resolucije razpor v klubu.

Lvov, 2. novembra. Posl. dr. Olesnicki je predlagal, naj se sklene, da si vsakdo, ki biva 10 let v občini, ipso facto pridobi domovinsko pravico. — V upravnem svetu, ki je razpravljal o volilnem predlogu demokratičnega kluba, se je nasvetovalo organizovanje delavskih zbornic in razširjenje volilne pravice z ustanovitvijo četrte kurije.

Kriza na Ogrskem.

Budapešta, 2. novembra. Fejervaryjevo ministristvo je sklenilo,

da začne brezobzirni boj zoper pasivni upor. Predvsem razpusti kot nezakonite vse odbore, ki vodijo pasivno resistenco. Prvi pride na vrsto tak odbor peštanskega komiteta, ki šteje 65 članov, večinoma magnatov. Nadalje hoče vlada upornim zastopom odtegniti državne prispevke.

Nemiri na Ruskem.

Petrograd, 2. novembra. Na dvoru se je pojavila močna struja proti Viteju, vsled česar se baje Vitejev vpliv pri carju zopet zmanjšuje. Bati se je resno, da dobi reakcijska stranka zopet premoč na dvoru. — Revolucijonarji so sklenili, da bodo toliko časa delali z dinamitom, dokler se ne izpuste vsi politični zločinci ter se ne prekliče obsedno stanje. Ako se to ne zgodi kmalu, greze razdajati vse brzojavne in železnične naprave ter vodovode. Govori se, da hoče car dano ustavo zopet preklicati, dokler se ne povrne red. Pri večerajšnjih spopadih na ulicah je bilo ubitih 15 oseb, ranjenih pa 80. Železniški promet je zopet pretrgan. Revolucionarske stranke zahtevajo, naj se vsa dosedanja vlada pošlje v pregnanstvo ter se proglasi republika. Podpizovalci so povsod večinoma židje, ki nalašč raznašajo napačne vesti.

Moskva, 2. novembra. Na raznih shodih se je razpravljalo o carjevem manifestu. Povsod so govorniki naglašali, da manifest ne daje zadostnega jamstva. Sklenilo se je zahtevati splošno politično pomiloščenje in ustanovitev narodnega zastopstva na demokratični podlagi.

Petrograd, 2. novembra. Odbor štrajkujočih je sklenil, da se jutri opoldne konča splošni štrajk. — Iz pokrajinskih mest prihajajo šindalsje hujša poročila o izgredih. Židje so naščuvali nevedne

kmete, da jim je car z manifestom dovolil odvzeti grajščakom blago in zemljo. Vseled tega so nastali v raznih krajih kmečki punkti. — V Nižjem Novgorodu so priredili židje po mestu sprevod z rdečimi zastavami ter imeli revolucionarne govore, kar je patrijotične Ruse tako razkačilo, da so napadli židovske hiše in trgovine ter vse pobili. — Mesto Rostov je v rokah poluišnjakov. Povsod se pleni in razdira. Bolnišnice so polne mrtvih in ranjenih. Del mesta je v plamenu. — V Kazanu se je iz 400 dijakov in delavcev, ki so pobrali policiji orožje, ustanovila meščanska straža, ki zdržuje lep red. — V Kijevu se izgredi proti židom nadaljujejo. Trgovine s suknom in zlatino so vse izropane. Demonstracije so po ulicah pregrnili naropano svilo in sukno, da je po pregrnjenih tleh stopala patrijotična procesija, ki je nosila carjevo sliko. Častniki so vlomili v banko bogatega žida Eppsteina. — V Jasni je izropano celo židovsko predmestje.

Odesa, 2. novembra. V mestu vlada anarhija. Revolucijonarji se vedejo kakor besni ter na vsakogar streljajo. Vse hiše so zaklenjene in zabarikadirane. Ponoči ni v celem mestu luči, a v temi se slišijo obupni kliči, pokanje revolverjev, ječanje ranjenih itd. Baje je že mrtvih 3000 oseb. Vojno stanje se je znova proglasilo.

Pariz, 2. novembra. Na Finskem je nastala vstaja. Vse oblasti so ustavile delovanje. Vse šole in trgovine so zaprte. V Helsingforsu so se gubernator knez Opułenski in vsi častniki javno pred ljudstvom odpovedali svojim službam. Na vseh javnih in vladnih poslopih se je morala ruska zastava umakniti finski.

Kreta pomirjena.

Carigrad, 2. novembra. Voditelj krečanskega gibanja Benifelos,

LISTEK.

Na devinski skali.

Zgodovinska povest.
Tretji del.
(Dalje.)

Kakor bi bila vsa prestrašena, tako se je Juta oklenila Konrada. »Moj Bog, Konrad, kaj misliš storiti?«

»Pred devinskega vladarja stopim in mu povem, da je lažnik.«

»Ah, Konrad — ljudje bodo rekli, da si nastopil kot moj ljubimec in imeli bodo prav. In potem bodo še raje verjeli, da Juri ni lagal.«

»Kaj naj torej storim?«

»N.česar! Ali pač — lahko mi pomagaš, da spravim svoj grad izpod oblasti devinskih vladarjev. To je edini način, na kateri morem za slaba ženska protestirati zoper Jurjevo obrekovanje. Tako pretrgam edino vez, ki me veže na Jurja. Poskusiti sem to hotela izlepa in za ta pokalus sem hotela tebe za posredovalca; zdaj storim to s silo in če me bo veljalo grad in življenje.«

»Jaz bom na tvoji strani, Juta; moja sulica te bo branila.«

»Ljubljani deček — pomisli, da si tudi ti podložen devinskemu vladarju.«

»Ako mu ti odpoveš podložništvo, zakaj bi tega ne mogel jaz.«

»Juri je tvoj prijatelj.«

»Juri je lažnik in obrekovalec.«

»Ne, Konrad tudi tega ne smeš storiti — rekl bodo, da sem te jaz zapeljala.«

In ko se Konrad le ni hotel vdati, ga je gospa Juta začela novič objemati in poljubljati.

»Ne, Konrad — vsaj do jutri zvečer molči. Potem se pomeniva dalje. Zdaj pa pojdiva, moj ljubi deček — dani se že in treba se je lečiti.«

Ali Konrad je ostal še dobro uro pri gospe Juti, ali v tem času nista nič več govorila o tej stvari.

IV.

V samostanu, združenem z zavetiščem za bogate in siromake, so imeli nekaj posebno bogato opremljenih sob, ki so bile namenjene za visoke cerkvene dostojanstvenike.

Tedaj, ko je Konrad Sežanski klečal pred gospo Juto in ji poljubljaval roke, so v eni teh bogatih sa-

mostanskih sob sedeli patrijarhov legat škof Kukanja, samostanski rektor Gilo in menih Dominik v živahnem razgovoru.

»Ne in še enkrat ne,« je zatrjeval Gilo. »Kar nameravate, je nemogoče in gorostasnost vaših obdolžitev sama bo uničila vaše načrte. Devinski vladar ni kriv. Res, da je kršil postavbo našega zavetišča, ker je vpeljal dve krivoverski duši pod našo katoliško streho, ali da bi se bil pod to streho pečal s krivoversko aužjo, to gotovo ni res.«

»Stvar se lahko dokaže, je hladno pripomnil Dominik.«

»Kako hočete dokazati tako obdolžitve,« se je razburjal rektor Gilo. »Devinskemu vladarju ni treba drugega reči, kakor da ni resnično, česar se ga dolži, in ves svet mu bo verjel.«

»Moja beseda velja ravno toliko, kakor beseda Jurja Devinskega,« je dejal Dominik »in če ho treba, podpre moj besedo odlična priča.«

»In kdo je ta priča?«

»Gospa Juta pl. Marshland. Ta je bila v našem zavetišču tisti večer, ko je iskal devinski vladar tu prenočišča. Videla je na svoje oči,

da je Hasan zapustil sobo in da sta Juri in sužnja ostala sama; giedala je skozi ključavnico in videla toliko, da bo njeno pričevanje zadostovalo.«

Možje so se posvetovali dalje. Pri vsaki točki je rektor Gilo ugovarjal menihu Dominiku, a se naposled vedno vdal, čim je škof Kukanja izrekel svoje mnenje. Škof je vedno pazno poslušal. Zmajeval je s glavjo, pogleda zdaj rektorja zdaj meniha potem pa se vedno pridružil Dominiku.

Tudi rektor Gilo se je končno pri vsaki točki vdal, že zaradi patrijarhovega legata, kateremu se ni hotel zameriti. Ali ko je po končanem posvetovanju pređital vso obtožnico naenkrat, in zdržema, zdela se mu je tako strahovita, da jo kratkoma ni hotel podpreti s svojim podpisom. Nastopil je tako odločno, da je začel omahovati še škof Kukanja in je naposled tudi odrekel svoj podpis.

Tedaj pa se je dvignil s svojega sedeža menih Dominik, složil je pergament, na katerem je bila spisana obtožnica, in ga spravil, rekši s ostrim poudarkom:

»Vidim, da je kuga naše dobe

postala še nevarnejša, kakor sem mislil; okuženi so že najodličnejši stebri kristjanstva; eni postanejo krivoverci iz čestilakomnosti, drugi iz usmiljenja.«

Rektor Gilo, ki je bil v svojih mladih letih hraber in bojevit vojskovodja, je pri tem očitaniu jezno planil pokonci.

»Da kuga se razširja, med kristjani, a to je kuga sumničenja. Oči se navadijo, da vidijo povsod grešnike in krivoverce, tudi tam, kjer jih ni. Ali kakor vidim, igra tudi zlohotnost veliko vlogo. Devinskega vladarja dolžite krivoverstva ker je dal v svojih krajih zavetja nekaterim krivovercem, gorškemu grofu, ki ima veliko čast, da je pokrovitelj oglejske cerkve pa prizanašate, dasi daje tudi zavetja krivovercem. Razloček je le to, da štiti Juri krivoverce zastoni, Majnhard pa samo za dobro plačilo. Volja sv. očeta pa ni, naj se kaznuje ene in sicer poštenejše, drugim pa še slabejšim pa prizanaša.«

Rektor Gilo je govoril s plemenito vnmemo, a njegove besede so vsbudile le hladen usmev na neizprosno lice meniha Dominika.

Manos in Fanis so naznanili vrhovnim konzulom štirih varstvenih velešil, da so pripravljene odložiti orožje, ako se dovoli splošno pomiloščenje tudi orožnikom, ki so se pridružili vstajem. Pomiloščenje se gotovo dovoli.

Ločitev med Švedsko in Norveško.

London, 2. novembra. Na državnih poslopih v Stockholmu so z velikimi svečanostmi izobesili čisto švedsko zastavo. Pri tem so pokali topovi in zvonili vsi zvonovi. — V norveškem parlamentu je naznanil minister zunanjih zadev, da je obvestil zunanje vlade, da se je kralj Oskar odrekel norveški kroni; obenem je minister prosil sosednje vlade, da želi Norveška stopiti z njimi v uradno zvezo. Vse vlade so se vlnudno odzvale.

Deželni zbor kranjski.

II. seja, dne 3. novembra 1905.

Preseduje deželni glavar Detela; vlado zastopata deželni predsednik Schwarz in okrajni glavar Haas. Za pred sejo se je šušljalo, da zna priti do burnih prizorov. Klerikalci so imeli dolgotrajno klubovo zborovanje, vsled katerega se je seja začela šele ob 11. Galeriji sta bili natlačeno polni. Veliko pozornost je vzbudila sorška deputacija, ki so jo narodnonapredni poslanci predstavili deželnemu predsedniku Schwarzu in ki se je pritožila zaradi škofovega postopanja napram župniku Bercetu in zaradi postopanja okrajnega glavarja ljubljanskega, ki je šel z žandariji škofovemu inkvizitorju na pomoč. Po avdijenci je prišla vsa deputacija na galerijo in se sbrala okrog navzočnega župnika Berceta.

Zakaj ni bilo seje?

Po prečitjanju zapisnika je posl. Hribar opozoril, da je bilo v prvi seji podanih polno predlogov, ki so že odkazani odsekom, a odsek še ni nobeden voljen. Zato je treba vprašati zakaj od zadnje seje pa do danes ni bilo nobene seje. Prepričani smo sicer, da ne misli glavar s tem podpirati obstrukcije, ali vendar treba pojasniti, zakaj da ni od 25. oktobra sklical seje. Deželni zbor je sklican za to, da deluje in dolgi presledek ni drugega provzročil kot stroške deželi.

Glavar Detela se opravičuje s tem, da je sklical konferenco klubovih načelnikov, da bi se zedinili glede delovanja v deželni zboru. Ta konferenca klubovih načelnikov pa ni mogla biti prej ko v ponedeljek, ker v soboto grof Barbo ni imel časa. Konferenca se je tudi vršila v ponedeljek, v sredo je bil praznik in zato je seja šele danes.

Posl. grof Barbo izjavi, da se je glavar neopravičeno skliceval nanj, ker bi bil on tudi v soboto prišel. (Obče začudenje.)

Glavar Detela izjavi razburjen, da dr. Šusteršič v soboto ni imel časa in da radi tega ni mogel pred ponedeljkom sklicati konference klubovih načelnikov. Sklicuje se dalje na to, da so bili tudi v prejšnjih časih daljši presledki med prvo in drugo sejo in ugovarja, da bi on hotel podpirati obstrukcije.

Župan Hribar ga opozori, da so bili v prejšnjih časih taki presledki med prvo in drugo sejo, ker so med tem delali odseki, dočim sedaj odseki niti voljeni niso.

Grof Barbo zavrne razburjenega glavarja, češ, da mu ni hotel nič začeti reči, da pa je konstatiral resnico, ker se je deželni glavar neopravičeno nanj skliceval.

Glavarjevo pojasnilo ni nikogar zadovoljilo in jasno je sedaj, da ni sklical seje, zato da bi deželni zbor ne mogel voliti odsekov in da se klerikalcem olajša obstrukcija.

Dalje se je deželni glavar s jako toplimi besedami spominjal umrlega poslanca Pakiča. Izraz sočaljja se sa-beleži v zapisnik te seje.

Došle petije so se odkazale pristojnim odsekom.

Za reditelja sta bila po predlogu župana Hribarja izvoljena Pirc in Apfaltrern, za verifikatorja dr. Schweitzer in grof Barbo.

Interpelacije.

Posl. Arko in narodno napredni poslanci so interpelirali vlado zaradi meščanske šole v Postojni.

Posl. dr. Tavčar in tovariši so interpelirali zaradi dogodkov v Sori.

Nujni predlogi.

Zapisnikar je potem prečital predloga zastran volilne reforme, ki sta jih v prvi seji podala posl. Hribar in imenu narodno-napredne stranke

in dr. Šusteršič v imenu klerikalne stranke.

Posl. Pirc je dalje nujno predlagal, naj deželni odbor še v tem sasedanju predloži zakoniki načrt glede vodovoda za Kranj in okolice.

Prečitjan je bil dalje še v sadnji seji predloženi nujni predlog posl. Hribarja glede regulacije učiteljskih plač.

Posl. Povše je predlagal nujno, naj se pooblasti deželni odbor, da sme za vodovod dovoljevati denar, ne da bi bil to dovolil deželni zbor.

Posl. dr. Šusteršič in tovariši so nujno predlagali, naj se dovoljjo deželnemu odboru primerna pooblastila za pospeševanje zgradbe železnice v Št. Janž.

Posl. Povše in tovariši so nujno predlagali, naj se dovoljjo deželnemu odboru primerna pooblastila za pospeševanje zgradbe železnice v Št. Janž.

Posl. dr. Schweitzer je nujno predlagal, naj se deželnemu odboru naroči izvršitev nekkih cest.

Ti klerikalni nujni predlogi so največji švindel, a tudi najboljši dokaz pogubnosti obstrukcije, ki jo delajo klerikalci.

Volilna reforma.

Zbornica se je zedinila na to, da se vrši obenem razprava o obeh volilnih predlogih.

Dr. Šusteršič je utemeljeval svoj predlog, rekši, da klerikalna stranka gleda s ponosom na svoje delovanje. Korak za korakom se je demokratizirala in stoji danes na stališču odločne demokracije. Ponosen je na to, da je on to provzročil in stranko pridobil za splošno in enako volilno pravico. Od tedaj nastopa v slogi za uresnitve te točke. Z zadovoljstvom vidi, da se je spremenil položaj v tej zbornici. Danes je tudi še druga stranka, ki z nami vred tvori absolutno večino, stopila na stališče splošne in enake volilne pravice. To pomeni velik prevrat. L. 1902 je klerikalna stranka prvič predložitela načrt za splošno in enako volilno pravico. Zapisnik kaže, da je bila takrat veselost na desnici. Ta veselost je gospele že minula in jih bo še. — S amehom in s pikro ironijo smo bili sprejeti, danes pa je tisti sam to predlagal, ki je pripomogel k temu smehu. Ustavni odsek je na naš predlog hotel kot maksimum koncedirati štiri ravne mandate za splošno kurijo in od teh eden ljubljanskemu mestu, drugi drugim mestom, da bi se zopet ustvaril nov privilegij. Posebno moramo poudarjati, da predlaga narodno-napredna stranka splošno in enako volilno pravico potem, ko je dr. Tavčar v državnem zboru še govoril proti splošni in enaki volilni pravici in so se narodno-napredni poslanci vzdržali glasovanja. Mi pozdravljamo ta predlog z veseljem. Kdor hoče v resnici splošno in enako volilno pravico, ta mora iti v brezobzirni boj zanjo. Predloge staviti je sila po ceni, ali delovati za to, je druga. Večina te zbornice je danes za splošno in enako volilno pravico, proti tej je le veleposestvo. Izvajati se morajo vse posledice in izolirati in izstradati se mora tista stranka, ki je proti volilni reformi. To pa ni nobeno delovanje za splošno in enako volilno pravico, če se narodno-napredna stranka veže z veleposestniki. Kdo je gospodar v tej zbornici, če pride do dela? Ekselencija Schweigel ima vpliv v zbornici, ki ni v nobenem razmerju s številom tistih ljudi, ki stoje za njim. Ne bom o tej stranki izrekel take sodbe, kakor jo je izrekel na shodu zaupnik narodno-napredne stranke — govornik prečita nekatero odstavek iz brošure o shodu zaupnih mož l. 1894 — in potem nadaljuje: Po izkazu zadnjih deželnozbornskih volitev je bilo 40.000 kmetov volilcev, volilcev v mestih 5000, med tem ko je bilo veleposestnikov 80. V tej skupini pride 1 poslanec na 8 volilcev, v mestih 1 na 500 volilcev, v kmetovih občinah pa na 2500 volilcev. In potem ima ustavni odsek pogum trditi, da je kmet-ski stan zadostno zastopan v tej zbornici.

Ali je kdo med veleposestniki, ki misli, da se bo to dalo še vzdržati? Vsak slovenski, vsak kranjski kmet ima veliko večji pomen za deželo kakor vsak veleposestnik, ki sedi na svojem gradu, veliko večji socialni in gospodarski pomen. Po avstrijskem vzoru sta le Ruska in Kitajska napravili svoji ustavi. A ruski narod je vstal in konec naredil tej ustavi in ruski car, prisiljen po narodu, se mora izrehati za splošno in enako volilno pravico. Ali moramo v Avstriji vedno prepozno priti, ali hočete, da te mase končno s silo vderejo. Vsako gibanje za razširjenje volilne pravice je končno že zmigalo. Srečna Nemčija, v kateri ni bilo treba pretakati krvi. Bismarck je bil velik konservativec in je vpeljal splošno in enako volilno pravico za drž. zbor. Modrost zahteva, da

se o pravem času napravi reforma, ki jo zahteva ogromna večina. V parlamentu je velika večina poslancev glasovala za splošno in enako volilno reformo. Danes veleposestniki še lahko vdahnejo svoj duh v novi volilni red, a zgodi se lahko, da se bo delal novi red drugim potom. Cesar ni na ustavo prisegel; oktobrjal jo je in jo lahko tudi vzame in premei kaj mislite, da se bo dinastija ozirala na to, da bo baron Schweigel ali grof Barbo še voljen. Nismo več posebno daleč od tistega trenutka ko se bo spoznalo na najvišjem mestu, da treba krišne krvi, da treba odpreti vrata na stečaj — in tedaj ne bo veleposestnikov nihče nič več vprašal. Ideja veleposestniške kurije je bila ta, da se dajo gotove predpavice ukoreninjenemu plemstvu ki ima velika posestva. Biliso časi, ko je to imelo nekaj zase, ko je plemstvo bilo odločilni stan, ali spremenilo se je že v tistem hipu, ko so kmetje zadobili svojo svobodo. Takrat so vladale še ideje o posebni imenitnosti plemstva. A kako temeljito se je spremenila veleposestniška kurija od l. 1862 do danes. Ta kurija je danes nekaj popolnoma drugega. Prvi imenik veleposestnikov iz l. 1861 kaže, da je bilo 107 volilcev. To število je padlo na 80. V mestih in na deželi je število naraščalo, v veleposestvu pada. Imenik iz l. 1861 in današnji kaže, da od onih 107 opravičenih glasov jih jako malo še eksistira, velik del posestev pa je prišel v popolnoma druge roke. Od onih 107 rodbin jih manjka danes 70; samo okroglo 40 je še danes tistih glasov, ki so eksistirali l. 1861. Predlagal pa bom v ustavnem odseku, naj vlada predloži natančni statistični material, da se vidi, koliko delov veleposestev je bilo ekskorporiranih. Iz teh sprememb sledi jasno, da če bi se tudi postavili na stališče interesnih kurij, je privilegij veleposestnikov nesmiseln. O splošni in enaki volilni pravici se je v zadnjih dveh mesecih toliko govorilo, da tega ne kaže pogrevati. Če iz državnih interesov morajo izginiti vsi individualni interesi posameznih strank glede splošne in enake volilne pravice. Izključevanje od volilne pravice je jako občutno, kajti bremena so silna velika in masa vidi ta bremena in čuti, da ima pač dolžnosti ne pa pravice. Ni čuda, da je ljudstvo dostopno najradikalnejšim vplivom in se nasrkava sovražstva do države in celo do naj višje osebe. Čim bolj se ljudstvu razširijo pravice, toliko bolj bo patrijotično, toliko bolj bo vneto za državo in za vladarja. V širokih masah ljudstva živi še monarhični čut, ali, če se bo še dolgo čakalo in ljudstvu zdrževala pravica, utegne priti do ruskih razmer.

Zato je že čas, da se ljudstvu toliko zaupa, da se mu dajo tiste pravice ki mu grejo. Ako se bo prestol opiral samo na privilegije, bodo nastopili tudi pri nas časi, kakor leta 1877. Za dobe francoske revolucije, ko se je kralj opiral samo na plemenitaše. Ako se hoče država temu izogniti, naj se da ljudstvu pravico, predvsem splošno in enako volilno pravico. To je podlaga in temelj zdravemu razvoju naše države. Zakaj pa se protivijo odločilni krogi volilni reformi? Ker jih je strah ljudstva. Toda strah je vedno slab svetovalec, zato naj se pa vlada o pravem času iznebi tega strahu pred ljudstvom, drugače se bo pač prigodilo, da se bo tresla pred ljudstvom, ko si bo samo izvojevalo svoje pravice.

Naše državne uredbe slone sedaj na privilegijih, ti pa na davkih. Toda ti privilegiji slone samo na direktnih davkih, mase ljudstva, ki plačujejo ogromne indirektno davke, so pa izključene od volilne pravice.

Zato izjavlja govornik v imenu svoje stranke, da se bo ta boj za volilno pravico tako dolgo vojeval v tej zbornici, dokler se ne bodo odprla vrata onim, ki stoje pred njimi in zahtevajo, da se jih pusti notri. Stranka lahko čaka na to, ako se ji tudi morda sedaj še ne posreči, ljudstvu izvojevati pravic, ker se naslanja na kompaktno narodno maso. Zato bo nadaljevala boj do konca. Preje bi se bila zadovoljila z uvedbo splošne kurije, takrat je večina to odklonila, sedaj pa ona odklanja to kurijo in zahteva splošno in enako volilno pravico. (Dr. Schweitzer, dr. Krek in M. Arko ploskajo.) Uvedbo splošne in enake volilne pravice lahko prepričajo v tej zbornici dr. Schweigel in njegova stranka, ako jo zapuste. Toda te gospele se lahko izstrada, ako se obe slov. stranki, ki sta za splošno in enako volilno pravico, združita v krepko falango v boju proti veleposestnikom (Ploskanje pri klerikalcih.) Ako se to zgodi, bodo Nemci kmalu postali mehki in omogočila bi se preje ali sleje poštna volilna reforma. V tem slučaju bi prišli v zbornico samo slovenski poslanci, kar bi bilo za ves slovenski narod najvitalnejšega pomena. Pomislimo, da ječe na mejah pod tujčovo peto naši bratje, katerim bi naj bil kranjski deželni zbor največja opora. V kranjskem deželni zboru bi se lahko snovali koncepti za jugoslovanska vprašanja, naj bi se torej obe slovenski

stranki združili, potem se ne bode več zgodilo, da se ne bode Slovencev rabilo pri taknih važnih dogodkih, kakor se je doigral pretekli mesec na Reki, ki se je zavrlil brez Slovencev. Koncem svojega govora je govornik svoj predlog spremeni v toliko, da naj ustavni odsek predloži zbornici tekem 14 dni svoje poročilo in da se v tem času ne skličeje seje. (Ploskanje pri klerikalcih.)

Posl. Hribar je nato z ozirom na to, da je dr. Šusteršičev govor trajal nad eno uro in ker je ob tleh pogreb župnika Malenška, katerega bi se marsikdo izmed poslancev rad udeležil, predlagal, da se seja prekine in nadaljuje popoldne. Deželni glavar pl. Detela je glede na to zaključil sejo in naznanil, da bo prihodnja seja jutri dopoldne ob desetih.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 3. novembra.

— **Osebna vest.** Blagajnišni kontrolor pri rudniškem ravateljstvu v Istriji, g. Ivan Brunig, je imenovan blagajničarjem pri rudniški upravi v Joachimsthalu.

— Vrhunec nesramnosti.

Zabeležili smo te dni suho dejstvo, da je dr. Šusteršič, ko je po Klunovi smrti prvič kandidiral v državni zbor, na shodu volilcev v steklenem salonu pri Frincu z vsjo odločnostjo in z veliko vehemenso nastopil proti splošni in enaki volilni pravici. »Slovenec« ima predrznost, da to taji. Na to nesramnost duhovskih redateljcev konstatiramo to novič, da je vsaka beseda v našem tozadnevem poročilu resnična in da imamo priče, ki so pripravljene pod prisego potrditi, da je Šusteršič na rešenem shodu nastopil z največjo srditostjo zoper splošno in enako volilno pravico.

— **Dogodki v Sori.** Ogorčenost ljudstva narašča proti nezakonitemu postopanju. Orožniki so patrolirali v ponedeljek in torek ves dan po vasi. Kaplanija je bila zastražena kakor trdnjava. V torek so kaplanovi maši asistiralorožniki z nasajenimi bajoneti. Ljudje so nekoliko odnehali od torke na sredo, ker je bil dan spomina vseh rajnih. Kaplanova maša, katere se je udeležilo le nekaj tisočjak, je bila tiha, maša župnika Berceta pa se je vršila s slovesnim prihrkavanjem, orgljanjem in petjem. Kaplanu so odpovedali celo ministrantki, da jih je moral dobiti skrivši iz sosedne župnije Rsteče. V sredo so bili orožniki še vedno v Sori. Javno niso hodili po cesti, pač pa stražili cerkev in kaplanijo. Ljudstvo noče iti več pod orožniške bajonete, pač pa je še vedno tistega duha kakor v ponedeljek in kaplanu se ni nadejati nič dobrega. To zatrjujejo ljudje, katerih število ni menda samo sto, temveč 90%, župnije, ki šteje 1500 prebivalcev. Vlada mora zahtevati od škofijstva, da takoj odstrani kaplana Brajca, sicer se bodo godile še stvari, ki bodo še odločilnejšega pomena, kakor ponedeljkovi dogodki z bajoneti.

— Slovensko gledališče.

Iz pisarne »Dramatičnega društva« se nam piše: V soboto, dne 4. novembra se ponavljajo prvi predstavi vseh osirih izbornih uspehi dramatičnega društva »Salo me« in »Knež Semberjska« ter opera »Marša«, prekrasna v petju, režiji in instrumentaciji. Pripomni se še, da je glavo Jokanana napravil po naravi kipar g. Ivan Zajc, stvaritelj Prešernovega spomenika. V nedeljo popoldne ob 3. uri se ponavlja izvanredno — izven vsakega abonementa, ob zelo znižanih cenah »Mlinar in njegova hčica«.

— Izredna predstava.

»Mlinar in njegova hčica«. Ker na vseh svetovnih dan mnogo obdinstva ni dobilo prostora v slovenskem gledališču, ponavlja se prihodnja nedeljo dne 5. t. m. ob 3. uri popoldne ob znatno znižanih cenah »Mlinar in njegova hčica«. Ker je ta dan izjemoma slovenska predstava, so za to predstavo abonirani sedeži kakor tudi lože neveljavne, ter disponira s njimi »Dram. društvo«.

— **Ocene o včerajšnji gledališki predstavi** smo morali odložiti radi nedostajanja prostora za jutrišnje število.

— **Knjižice »Slava Prešernu!«** je naročil krajni šolski svet v Senožečah 50 izvodov. — Opozarjamo vse one krajne šolske svete, ki še nameravajo naročiti to knjižico, da to čim najpreje store, ker bo zaloga brošure v kratkem pošla.

— **Javno predavanje.** V nedeljo, dne 5. t. m. zvečer ob 7. zvečer se vrši predavanje gosp. prof. Jos. Westra o Ellen Keyevi in njenih nazorih o vzgoji. Ellen Key se šteje dandanes med vodeče osebnosti v duševnem življenju, ne kot zastopnica zakozvane emancipacije — saj ona je nasprotnica onega stremljenja, da bi se ženska moč istovetila z moško — ampak kot globoko, skoro proroško misleča ženska. Spisala je temeljito premišljene essays skoro o vseh vprašanjih, ki zanjo današnje človeško družbo. Največjo pozornost, oduševljenost in odpor, je izzvala s svojim člalom »O ljubezni in zakonu«, kjer neusmiljeno odkriva napake in bolelosti zakonskega, in sploh socialnega življenja, hkratu pa razmotriva, kako bi se dalo vse to v idealno lepem smislu rešiti. Veliko pozornost je vzbudila tudi s svojimi »Essays« in spisom »Zloraba ženske moči«. Vse njeno delovanje in stremljenje izhaja iz prepričanja, da mora človeštvo dospeti do popolnejše sreče s tem, da se človeška osebnost izpopolni. Človeka je treba vzgojiti na podlagi njegovih duševnih zmognosti in razpoložnosti njegovoga značaja, ne pa po šabloni, pod prisilnim pritiskom današnje vzgoje in družabnega naziranja. O teh mislih razpravlja v svojem obseznem delu »Stoletje otrok«. Naše stoletje, da je poklicano, da prične z novo vzgojo človeškega rodu, da se odreče stari načelom, ki moré duha in sudske vse njegove zmognosti. Napovedano javno predavanje se hoče pečati s temi vprašanji, posebnost, koliko je v naših tешnih razmerah pričakovati, da bi se ideje švedske pisateljice mogle uresničiti. Vsekakor je našemu žensstvu priporočati, da bi se seznanilo z nazori te misleče ženske, dandanes najpomembnejše zastopnice svojega spola. — K predavanju je vstop vsakomur prost!

— **Plesne vaje.** Vsled želje več članov, da bi naše društvo, oziroma gg. člani sami priredili plesne vaje, se vabijo dotični člani slovenskega trgoveškega društva »Merkur«, ki se nameravajo udeleževati plesnih vaj, na zadevni razgovor, ki bo v soboto, dne 4. t. m., ob 9. uri zvečer v društvenih prostorih.

— **Klerikalna enakopravnost.** Povsod, kjer imajo klerikalci odločilno besedo, uravnajo razmere le svojim privržencem in sebi jako ugodno, drugim otežijo življenje kolikor mogoče. Po taisti metodi je uravnana vsa skupna služba božja za dijake prve državne gimnazije v Ljubljani. Vsi morajo hoditi ob nedeljah in praznikih k skupni službi božji v majhno kapelico v drugem nadstropju, tistim pa, ki so v Alojzišči, v Marijanišči, pri usmiljenkah, pri lazaristih, pri nemškem viteškem redu in ki po različnih cerkvah v Ljubljani na koro pojejo, ni treba hoditi k skupni maši v gimnazijsko kapelico. Ti smejo doma ostati in doma pri maši biti. Skozi celo leto se ne udeležijo skupne službe božje svojih sošolcev v gimnazijski kapeli, še na cesarjev god ne. Mi jim sicer privoščimo to ugodnost, da ostajajo ob nedeljah in praznikih po leti in po zimi doma pri službi božji, vendar bi moralo tudi drugim dijakom prve državne gimnazije dovoljeno biti, da bi hodili ob nedeljah in praznikih k službi božji v cerkev one župnije, kjer stanujejo. Kdor stanuje v Vodmatu ali pri deželni bolnici, naj gre v Sv. Petra cerkev, kdor stanuje pri Gruberjevem kanalu ali pri Sv. Jakobu, naj hodi ob nedeljah in praznikih k Sv. Jakobu itd. S tem, da se silijo dijaki, stanujoči ob skrajni periferiji Ljubljane, kakor v Vodmatu, blizu deželne bolnice, Gruberjevoga kanala in v Trnovem, hoditi k skupni božji v majhno kapelico prve državne gimnazije, se godi dijakom velika krivica. Sicer je pa skupna služba božja za dijake srednjih šol v vseh glavnih mestih že davno odpravljena in tudi v Ljubljani nimajo pripravnic na učiteljsko skupno službo božje. In tako je prav. Vsak naj hodi k službi božji, kjer mu je najbližje in kadar more, ne pa po klerikalni komandi. Kapela prve državne gimnazije pa naj se porabi za učno sobo, katerih grozno pomanjkuje. V tekočem šolskem letu sta se morali kot učni sobi porabiti risalnice in fizikalna dvorana. Tako veliko je pomanjkanje šolskih sob.

— **Stikarja J. Langusa,** rojenega 1795 v Kamni gorici, umrlega oktobra meseca 1855 se je spomnil »Gorenjec«. Dodajmo še mi nekaj o njem. Ta umetnik je bil jako čistan v graščinah naših vele-

posestnikov na Kranjskem. V neki veliki graščini na Dolenjskem ste dve sliki tega slikarja. Ena je na stropu jedilnice. Lastnik graščine vidi, da bo treba v strop dati nove stakadorje, pa leto za letom odlaga to popravilo, ker se mu toži, uničiti to Langusovo sliko. Druga slika je v grajski kapeli te graščine. Skoraj v velikosti srednje ženske je slika lepe ženske kot altarna slika in predstavlja Mater božjo. D. tisti graščak in Langus sta se sporazumela, da Langus naslika graščakovo soprogo kot Marijo. Ta graščakinja-Marija je črna žena; — pravijo, da je iz rodovine turških grofov. Imenovana altarna slika je prav lepa, samo nekoliko koketna je ta sv. Marija. Naši graščaki prejšnjih časov so si dosti upali storiti, kar bi prekleli zdajšnji lemenatarji, pri tem so bili pa tudi pobožni po svoje. Ideja tega graščaka in slikarja ni napačna!

— Predpisi o nedeljskem počitku na Kranjskem. S prvim novem. t. l. so stopile v veljavnost nove določbe glede nedeljskega počitka v naši deželi. Novi predpisi, katere je pravkar izdala deželna vlada, se razlikujejo od prejšnjih v Ljubljani in v drugih delih. V Ljubljani ter v krajih Glince, Vič, Moste, Stepanja vas, Spodnja Šiška in Udmat je uveden za trgovinske obrti vseh strok popoln nedeljski počitek. Odslej se tudi trgovine z živili ob nedeljah ne bodo odpirale. Samo prodajalec svežega sadja je dovoljeno ob nedeljah prodajati od 7. do 10. ure dopoldan. Po ostalih krajih naše dežele smejo biti ob nedeljah odprte od 7. ure zjutraj do 1. ure popoldne, vendar pa je zaprti prodajalec ob času dopoldanske glavne službe božje. Posebni predpisi veljajo za trgovinske obrti glede nedelje pred sv. Miklavžem, pred Božičem, glede nedelje, ki pade na praznik sv. Jožefa ter za one nedelje, ob katerih se v posameznih krajih birma deli. Ob teh nedeljah je dopuščeno nedeljsko delo v trgovinskih obrtih v Ljubljani in bližnjih krajih od 7. ure do 12. ure popoldne ter od 3. do 6. ure popoldne; v ostalih krajih od 7. ure do 12. ure dopoldne ter od dveh do petih popoldne. Ti predpisi veljajo tudi za krošnjarje. Kontorsko delo v trgovinah ni dovoljeno. Toliko glede trgovinskih podjetij. V obrtnih podjetjih nedeljsko delo praviloma ni dopuščeno. Izjeme so dovoljene le za sledeče obrti: 1. za pekarske obrti, ki smejo v Ljubljani in v gori navedenih krajih prodajati kruh od 6. do 12. ure dopoldne, v ostalih krajih pa od 6. do 10. zjutraj in od 3. do 5. ure popoldne; 2. za slaščičarje, ki smejo prodajati po vsej deželi ves dan neomejeno; 3. za kolačarje, mandoletarje in medičarje, ki smejo ob nedeljah prodajati v Ljubljani od 8. ure zjutraj do 8. ure zvečer; na deželi od 8. do 10. ure zjutraj, od 1. do 7. popoldne; 4. za mesarje, ki smejo v Ljubljani in bližnjih krajih prodajati od 9. ure dopoldne, v ostalih krajih do 10. ure dopoldne; 5. za prekajevalce svinjine in izdelovalce klobas je v Ljubljani dovoljena ob nedeljah prodaja od 7. do 9. ure popoldne, na deželi od 7. do 10. ure dopoldne; 6. za mlekarne in prodajalce mleka, ki smejo ob nedeljah po vsej deželi vse nedelje prodajati do 10. ure dopoldne; 7. za vrtnarje in prodajalce prirodnih cvetic je dovoljena prodaja ob nedeljah v Ljubljani in obližju od 7. do 12. ure dopoldne; če pade nedelja na dan Vseh svetih, je prodaja dovoljena tudi od 1. do 4. ure popoldne; 8. za kostanjevalce je dopuščeno nedeljsko delo — izvzemši velikonočno nedeljo — vse nedelje od 9. ure zjutraj do 8. ure zvečer. — Važna izprememba zadene tudi b. r. v. e. po vsej deželi kranjski. Brivsko delo ob nedeljah je po vsej deželi dovoljeno le od 6. ure zjutraj do 12. ure popoldne. Predpisi o nedeljskem počitku so objavljeni v deželnem zakoniku t. l. kos XI.

— O vinskem sejmu v Krškem smo dobili še od druge strani poročilo, iz katerega, posnemamo sledeče: Na čast štajerskim poslancem se priredil banket. Na banketu, kakor tudi še na predvečer, je bilo govornikov mnogo zdravim. Omenimo samo zdravico v čast deželni potovalnemu učitelju Gombaču, katero je govoril G. Roškar, štajerski deželni poslanec, veleposelnik in predsednik okrajnega zastopa v St. Lenartu. V vznesenih besedah je hvalil plodonosno delovanje g. Gombača in posebno pohvalil njegovo knjigo, „Nova trtočija“. Poudarjal je, da se je razvelj namanko po njegovi knjigi, ko je začel saditi novo trto ter da je dosegel izvrstne uspehe. Zavalil se mu je za njegov trud, spodbujaje ga, naj še i za naprej skrbi za blagor vinogradnikov. Zdi se nam potrebno, to zdravico posebej omeniti, ker je priznalne besede govoril popolnoma nepriestranski vinogradnik. Prepričani smo, da so bile te besede našemu neumorno delujočemu Gombaču v zadoščenje, ter da ga bodo vzpodbujale, vztrajati na započetih poti. Želimo le, da bi gospod Gombač našel priznanje tudi pri od-

čilih činiteljih, ter da se mu njegov trud tako poplača kakor to zasluži on.

— Umrl je gospod Andrej Eisbacher, trgovec v Laškem trgu dne 1. m. Pokojnik je bil obse spoštovan vsled svojega kremenitega značaja ter znan rodoljub, ki je rad podpiral narodna društva. Pogreb je bil danes, dne 3. t. m., ob 4. uri popoldne na domačem pokopališču pri Sv. Krištofu na Laškem. Blag mu spomin!

— Kaj vse stori novo vino! Hlapec Martin Schiker v Ljsterbergu na Štajerskem je pred svojim bratom Ivanom kot prič obljubil svoji izvoljenki, da jo vzame za ženo. Vsled to obljube so šutili vsi trije veliki žej, zato so se podali v gostilno, kjer so toliko časa čili novo vino, da niso mogli več domov. Gostilničarjev hlapec je bil pa dobra duša, ki so se mu gostje smilili, pa je zavlekel v hlev oba pivca, kjer sta prespala svojo pijanost. Nehvalnost je pa plačilo sveta. Ko sta se brata Schiker zbudila, začela sta se s hlapcem pripraviti in pretopati, Ivan Schiker je pa zgrabil za gnojne vile in naskočil nasprotnika. Ko je prišel stražnik in hotel napraviti mir, začela sta brata še huje razajati in zbijati okrog sebe, da ju je bilo mogoče le z združenimi stražniškimi močmi premagati in povezati. Ivana Schikerja so morali na cizi odpeljati v zapor, dočim je ženitno čast odklonil, videč jokajočo nevesto, ki bo najbrž izgubljena zanj. Vsega tega je bilo krivo samo novo vino.

— Zmrznil je 69 letni proučnik Matija Plavčak iz Sr. Florjana pri Rogatu. Mož se je pijsko tako nasrkal, da je v snegu oblihal in zmrznil.

— Na stara leta tat. 72 etni Urh Novak v Spodnjem Dupleku na Štajerskem je že šest let kradel bližnjim sosedom po njivah žito in druge poljske pridelke. V to ga je zapeljala njegova 60letna žena, ki je imela kokoši doma, a ni živela za nje. No vaka so pa naposled vendarle ujeli in sošišo ga je obsodilo na 2, njegovo ženo pa na 3 meseca.

— Prepovedana slavnost. Tržaška policija je prepovedala društvo »Glovine triestine« prireditvi spominske slavnosti v čast Cava-lottija, češ, da je bilo delovanje tega pisatelja protivastrajsko.

— Žrtev tržaške burje. Včeraj teden je burja v Trstu vrgla 48 letnega posestnika Martina Sedmaka čez neki zid, da si je prizadel težke telesne poškodbe, na katerih je nato v bolnici vklijub takojšnji operaciji umrl. Ubogi mož je zapustil devet otrok.

— Izvoz petroleja na Anglesko. Petrolejska rafinerija v Trstu je začela zadnji čas dobavljati rafiniran petrolej na Anglesko. Angleski parnik »Kura« ravno te dni naklada 4000 ton petroleja, da ga popelje v London. Ta izvoz je vsekarer v zvezi z velikimi namiri, ki so se pred kratkim vršili v ježaurških petrolejskih okrajih.

— Bruštvo svobodomiselnih slov. akad. »Sava« na Dunaju. Priredi v petek dne 3. t. m. prvolečni večer v restavraciji »Zum Magistrat, I. Lichtenfelsgasse 3. ob 8 uri zvečer. Svobodomiselni slovenski gostje dobrodošli!

— Društvo slov. dijakov upod. umetnosti »Vesna« na Dunaju priredi svoj prvi občni zbor VI tečaja v soboto dne 4. t. m. v R. četerjeri pivnici (III. Rennweg 1) točno ob 8 uri zvečer.

— Društvo »Vesna« na Dunaju. Pet tečaja je preteklo, odkar so si na Dunaju živeči dijaki upodabljejo umetnosti ustanovili svoje društvo. Velike načrte si je postavila »Vesna«, ko je nastopila svojo pot. Z mirno zavestjo lahko trdi sedaj, da je v kratkem času svojega življenja tudi v mnogih obzirih izvrševala te naredbe. Ne s hrupom, ne s nepotrebno reklamo, ampak tiho in marljivo so delali »Vesnanci.« Vesna je bila zbirališče vseh slovenskih umetnikov na Dunaju. Spoznavali so se in skupno so se bodrili k delu. »Vesna« je zbrala lepo številno risb po slovenskih narodnih ornamentih, nabranih o počitnicah po šlahih. Mnogim začetnikom je kazala pot do višje izobrazbe v umetnosti. Posređovala je pri umetniških narožilih in tako pripomogla svojim članom do lepših stranskih zaslužkov. Med narožniki so bili med drugimi: ljubljanski in postojnski magistrat, »Narodni dom« v Počgradu, rastlinska društva, kakor »Ilirija« v Pragi, »Slovenija«, »Sava« na Dunaju, »Triglava« v Gračcu, »Adrija« v Gorici, »Družba sv. Cirila in Metod« v Ljubljani, njena podružnica v Gorici itd. »Vesna« je razen tega priredila slovenski oddelek I. jugoslovanske razstave v Beogradu leta 1904. Ta kratak pregled kaže, da je bilo dosedanje delo »Vesne« zelo uspešno. A niso še izvršeni vsi načrti. Dosedanje delo je

le začetek tega, kar nas čaka. Pri društva se mu bodo odselej skušala. Ta nam bodo gotovo pripomogla k izvršitvi glavnega cilja: prireditvi društvene umetniške izložbe v Ljubljani. Jasno pa je, da je društveno delovanje odvisno tudi od šimvelega številu društvenih članov. Sluša je hotel, da se je letos številu na Dunaju živečih dijakov vpadljivo umetno snatno skrčilo. Kakor kaže, bi znalo to številu v bodoče še pasti; zato bo morala »Vesna« odpreti pot v svoj hram širšemu številu članov. Na sobotnem obnem zboru se boče v tem smislu sklanila v principu sprememba pravil ter se boče izvolil za ta namen poseben odbor. Ta sprememba je za razvoj slovenske umetnosti morabit velike važnosti. Zato prišakuje odbor, da se udeleži tega obnega zbora vsakdo, kdor se zanima za razvoj »Vesne«. Torej prijatelji, dobro nam došli!

— Posen specialist. Danes ponoči se ga je bil neki delavec v Koločvorskih ulicah preveč navlekel in je to svoje veselje tako kazal javnosti, da je moral priti v obližje tudi policijski stražnik. Ker je bil pa veseljak le preglasan, mu je moral stražnik napovedati aretovanje. Pijanček se s stražnikom sicer ni hotel spoprijeti, da bi mu pa ne bilo treba iti v špehovko, je iznašel drugo »finto«, ki mu pa tudi ni pomagala, Možicel se je takoj po napovedi aretovanja začel slačiti in nakrat je stal pred stražnikom v Adamovi uniformi, češ, zdaj me pa aretirajte. Vzhle vesmu prigovarjanju občinstva in stražnika se ni hotel obledeti, ampak je trdovravno prodajal svojo »robo« dalje. Ko je prišel še drugi stražnik, so pijančka ognili s suknojo in sapljaj je bos in gologlavl rad ali nerad s stražnikom. Danes pa neki trdi, da ima silno hud nahod.

— V Ameriko je hotel po pihati, predno je še nosil vojaško suknojo, Fran Juvančič, rojen 1. februarja 1887 v Zburah pri S narjeti Neki tujemski agent ga je »poučile«, da naj se proti oblatstvu izgovarja, da gre obiskat svojega strica v H. b. Ker je pa obse snano, da kmetski fantini tako daljnih obiskov ne delajo radi, se je na kolodvoru službojočemu nadstražniku Večerinu ta »obisk« zdel tako sumljiv, da je fanta prijel in ta mu je slednji priznal, da hoče iti iz Heba v Ameriko, toda pokusiti boče moral preje rčet.

— Delavsko gibanje. Včeraj se je odpeljalo z južnega kolodvora v Ameriko 25 Slovencev, 17 Hrvatov in 16 Ogrrov, nazaj je pa prišlo 10 Ogrrov. V H. b. je šlo 25, v L. b. 19, v Scheibe 20, v Ljubno pa 17 Hrvatov, nazaj je pa prišlo 25 rudarjev.

— Izgubljene in najdene reči. Neka dama je izgubila bankovec za 20 K — Pavel Kos, kakor tudi ga. Karolina Dollenzova sta našla po nekaj denarja in ga oddala na magistratu.

— Pri otvoritveni slavnosti v hotelu »Union« je v soboto nekdo izmed povabljenih gostov zamenjal tuj cilinder, v katerem je napisano lastnikovo ime. Udeleženci blagovojijo pogledati vsak svoj cilinder ter oddati tujega pri portirju imenovanega hotela, kjer dobi dotičnik svoj cilinder.

— Ljubljanska društvena godba priredi jutri sveder koncert v »Narodni kavarni« (Gospotne ulice). Začetek ob 9 uri Vstop prost.

— Meteorološki mesečni pregled. Minoli mesec vinotok je bil nenavadno hladen in zelo mokker. — Opazovanja na toplomeru dadó povprek v Galilejevih stopnjah: Ob sedmih zjutraj 28°, ob dveh popoldne 80°, ob devetih zvečer 47°, tako da znaša srednja zračna temperatura tega meseca 52°, za 52° pod normalom. — Opazovanja na tlakomeru dadó 7345 mm kot srednji zračni tlak tega meseca, za 15 mm pod normalom. — Mokrih dni bilo je 18, med temi 4 snežni; padavina znaša vsega skupaj 2098 mm. — Med vetrovi sta pihala najdeže severovzhodni in jugovzhodni; megla je stala zjutraj ob desetih dnevih. — Tekoča meseca listopada stoji luna v obliži zemlje I. in takisto 28.

— Slovinci v Ameriki. — Nevarno povočeno je bil v Clevelandu Martin Novak. — Za slovensko faro Sv. Vida v Clevelandu iščejo slovenskega duhovnika, ker je dosedanji župnik Hribar tako odiral in sleparil vernike, da so se spuntali. — V večletno je ččo je obojčen Jos. Zela, doma iz Notranjske, ki je meseca junija zabodel svojega ošjega rojaka M. Skorca.

— Najnovejša novica. — Ruska carica se baje preselila dobo predstoječega poroda na Danško.

— Drag kosel. V Marijinih varih je kosel hotelirja pri »Repo-

števu« pobodel Prusa Winklerja na ceati, da si je Winkler zlomil nogo. Tožil je hotelirja za odkodnino, in sodišče mu je priznalo 5000 K za bolešine in 1566 K za zdravljenje. S sodnimi stroški vred volja kosel lastnika 11000 K.

— Pet ameriških misijonarjev so ubili Kitajci v Lijensaugu.

— Književnost.

— »Ljubljanski Zvon«. Vebina novembrskega zvezka: 1 Otton Zupančič: Zaprti park. Pesem. 2 Griša: Intermezzo. Pesem. 3 Dr. Ivan Tavčar: Izta kongresa. Zgodovinski roman. 4 Fran Valenčič: La bella Venezia. Pesem. 5 Dr. Fr. Dergane: Janez Trdina. 6 M. P. Nataša: Jesen na vrtu. Pesem. 7 Rudolf Meister: Prešernu post festum Soneti. 8 Dr. Jos. Tominašek: Četrto stoletje slovenskemu slovu na braniku. K petindvajsetletnici »Ljubljanskega Zvona«. 9 Griša: Jaz ljubim moare odi... Pesem. 10 Ivan Cankar: Povest o dolgem nosu. 11 L. Pintar: Kdaj je bil Trubar v Luki? 12 Janko Rozman: Ornel. Črtica. 13 Griša: V tvojih obeh... Pesem. 14 Književne novosti Dragotin Jesenko: Pesmi. — Ivan Baloh: Črtice. — »Naš dom«. — Prigledni izpisek iz navedla h kartografskim osnovam. — Kojta »Dražbe sv. Mhorja«. — »Naših zapiskov« Prešernova številka. — Dr. Jos. Tominašek: Zbornik znanstvenih in poučnih spisov. — a: Dr. Tomaž Dolinar — Janežič-Bartel: Nemško-slovenski slovar. — Dr. Fr. Ilešič: Rad jugoslovanske akademije znanosti i umetnosti. 15 Glasba. Dr. Vladimir Foeester: Novi akordi. — Fran Gerbič: Album slovenskih naprevov. 16 Gledališče. Dr. Fr. Zbanič: Slovensko gledališče. A. Drama. — B. Opera. — Rad. P.: »Oroci solnce«. — 17. Med revijami. »Učiteljska Zora«. — Dr. Josip Tominašek: »Dau«. — Dr. Jos. Tominašek: »Srbski književni glasnik«. — Dr. Josip Tominašek: »Brankovo kolo«. 18. Splošni pregled. Smrti dan Mstevža Langusa. — Rad. P.: Maksim Gorkij. — Rad. P.: Grof Lev N. Tolstoj. — Rad. P.: M. Lohvickaja. Henrik Sienkiewicz. — Rad. P.: Jos. de Heredia.

— Svačić je naslov hrvatskemu ilustriranemu koledarju, ki ga je izdala Hrvatska knjigarnica v Zadru. Poleg koledarske vsebine ima ta jako lepiimi ilustracijami opremljeni koledar mnogo praktičnih sestavkov ter celo vrsto poučnih in zabavnih spisoov. V isti založbi je izšla krasna slika škofa Strossmayera, ki jo dobi vsak kupec koledarja za stonj. Iztotam se dobi tudi za 7 K okvir za to sliko.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj 3. novembra. Po snočnem shodu za splošno volilno pravico, kateremu shodu je prisostvovalo blizu 15000 oseb, so šli udeležniki zvečer pred parlament. Na ulicah so govorili razni socialistični voditelji, med njimi tudi poslanec Daszynski. Govorniki niso prizanašali niti dinastiji Na Schwarzenbergovem trgu je policija zastavila pot množici, ki je hotela iti pred cesarski dvorec demonstrirati. Vnel se je boj med demonstranti in policijo ter je bilo kakih 100 oseb ranjenih, deloma lahko, deloma pa tudi nevarno. Tudi več policajev je bilo s kamenjem ranjenih.

Dunaj 3. novembra. Sinočni krvavi boj med policijo in med socialnimi demokrati pred cesarskim dvorcem je budil med prebivalstvom splošno nevoljo proti vladi in njenim organom. Vlada je v velikih skrbih, kake posledice da bo to imelo na drž. zbor. Že danes je gotovo, da se boče v prvih sejah poslanska zbornica pečala samo s socialnodemokratskimi predlogi. Socialni demokrati mislijo v prvi seji podati nujni predlog zastran splošne in enake volilne pravice in obenem tudi izdelan tozadevni zakonski načrt. Tudi zaradi sinočnega boja vlože nujen predlož. Prvi vihar je bil že danes v nižjeavstrijskem deželnem zboru; bil je tako velik, da je moral deželni maršal sejo pretrgati. Namestnik Kielmansegg je pojasnil, da so socialni demokrati prvi s kamni napadli policijo, nakar je ta rabila orožje. Na Mariahilfer-

strasse so napadli dvorno kočijo, v kateri je sedel knez Liechtenstein Redarji na konjih so morali napadalca razgnati in spremili kočijo do Schönbrunn. 16 oseb je bilo aretovanih Namestnik je povedal, da je izdal stroga naročila glede vzdrževanja reda, poudarjaje, da se motijo tisti, ki mislijo, da so bodo politična vprašanja reševala na ulici. Krščanski socialci so vpili, naj se nekaj socialnih demokratov obesi, potem da bo koj mir.

Dunaj 3. novembra. Socialnodemokratični zaupniki so imeli danes posvetovanje o generalnem štrajku. Do kakega sklepa so prišli, še ni znano. Pač pa se ve, da hočejo v nedeljo prirediti pred cesarskim dvorcem novo demonstracijo za splošno in enako volilno pravico.

Dunaj 3. novembra. Pri večrajšji demonstraciji so redarji s sabljami ranili 40 oseb; med temi je 8 smrtnonevarno ranjenih.

Dunaj 3. novembra. Grof Uexküll je imenovan generalnim inspektorjem in zapovednikom v Budimpešti.

Petrograd 3. novembra. Uradno se razglša, da so razveljavljene vse naredbe, omejujoče tiskovno svobodo, in da je cenzuri prepovedano izdajati druge. S tem je torej uvedena popolna tiskovna svoboda.

Petrograd 3. novembra. Od vseh strani dohajajo nova poročila o krvavih nemirih in bojih, pri katerih je bilo mnogo ljudi ubitih. Ves narodni srd se je obrnil proti Židom.

Varsava 3. novembra. Včeraj je med revolucionarci in vojaštvom prišlo novič do boja. Ubityh je bilo 7 oseb, 50 pa ranjenih. Guverner je izdal oklic, v katerem prevzema jamstvo, da se uveljavijo podeljene svoboščine.

Berolin 3. noembra. »Voss. Zeitung« trdi, da je Witte izgubil carjevo zaupanje in da sta ga izpodrinila Trepov in Bulygin.

London 3. novembra. Nekateri listi trde, da je bila v Finski proklamirana republika.

Gospodarstvo.

— Mestna hranilnica ljubljanska. Meseca oktobra 1905 je vložilo v Mestno hranilnico ljubljansko 894 strank 484 994 K 06 h 773 strank pa dvignilo 377 378 K 54 h.

— Mestna hranilnica v Kamniku. V mesecu oktobra 1905 je 146 strank vložilo 29.144 K 24 h, 116 strank vzdignilo 19.216 K 99 h, 8 strankam se je izplačalo hipoteknih posojil 5.000 K. Stanje hranilnih vlog 1.358.751 K 93 h, stanje hipoteknih posojil 984.501 K 22 h. Denarni promet 93.124 K 63 h.

— Mestna hranilnica v Kranju. V mesecu oktobra 1905 je 338 strank vložilo 68.961 K 23 h, 326 strank dvignilo 80.033 K 36 h, 9 strankam se je izplačalo posojil 30.400 K, stanje hranilnih vlog 3.818.718 K 18 h, stanje posojil 2.132.832 K 90 h, denarni promet 342.923 K 41 h.

— Mestna hranilnica v Novem mestu. V mesecu oktobra 1905 je 243 strank vložilo 83.653 K 61 h, 241 strank vzdignilo 80.697 K 44 h, torej več vložilo 2956 K 17 h, 12 strankam se je izplačalo hipoteknih posojil 18.531 K 53 h, 215 menic se je eskoptovalo za 68.190 K, stanje vlog 2.744.130 K 58 h, denarni promet 379.774 K 18 h. Vseh strank je bilo 1062.

— Razpis dobave trdih drv za kurjavo. Okrbovaina komisija o. in kr. vojaškega preskrbovalnega skladišča v Zadru naznanja trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani, da se bo dne 10. novembra 1905 ob 10. uri dopoldne pri vojaškem preskrbovalnem skladišču v Zadru vršila ponudna razpava za dobavo potrebšćine 9854 kubičnih metrov trdih drv v polnih za kurjavo. Sprejemale se bodo le pisane ponudbe, ki morajo najkasneje do 10. novembra 1905 do 10. ure dopoldne k gori imenovanemu skladišču v Zadru dospeti. Vsak ponudnik si mora preskrbeti izpričevalo o solidnosti in dobavni zmožnosti. Natančnejše podrobnosti so razvidne iz dobavne razpave, ki je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani na vpregled.

Sarg glicerina strjeno in tekoče
mijlo napravljeno iz
belo in nežno.
Dobi se povsod.

Sarg-ova glicerina mijlo

so za odrasle kakor za otroke najnežnejše
starosti izvrstno čistilo. Z najboljšim
uspehom ga rabijo znane avtoritete, kakor
prof. dr. Hebra, Schauta, Frühwald, Karel
in Gustav Breus, Schandlbauer itd. 867-9

Borsna poročila

"Kreditna banka" v Ljubljani.
Uradni kurzi dne 2. novembra 1905.

Ime papirja	Denar	Blago
100% majeva renta	100.15	100.95
50% srebrna renta	100.65	100.55
40% avstr. krona renta	100.10	100.30
40% zlata	118.35	118.55
40% ogrska krona	95.65	95.85
40% zlata	114.65	114.25
40% posojilo dežel. Kranjske	99.50	101.10
40% posojilo mesta Spiljet	100.60	101.60
40% Zadar	100.00	100.00
40% bos.-herc. žel. pos. 1902	100.10	101.10
40% češka, dež. banka k. o.	99.75	100.05
40% pešt. kom. k. o. s.	99.75	100.05
40% 10% pr.	100.65	101.10
40% zast. pisma gal. d. hip. b.	100.60	101.60
40% 10% pr. ogrske cen.	100.00	100.20
40% 10% pr. ogr. hip. ban.	100.00	100.30
40% 10% pr. ogr. lokalnih ž.	95.50	100.50
40% 10% pr. obl. češke ind. banke	100.75	101.75
40% 10% pr. prior. Trst-Poreč lok. žel.	99.90	100.00
40% 10% pr. prior. dol. žel.	99.50	100.00
40% 10% pr. juž. žel. kup. 1/2%	116.65	118.65
40% 10% pr. avst. pos. za žel. p. o.	107.00	101.70
Srečke.		
3rečka od l. 1860	190.85	192.85
" " " " 1864	294.00	296.00
" " " " " "	161.25	163.25
" " " " " "	300.00	302.00
" " " " " "	800.00	802.00
" " " " " "	264.00	266.00
" " " " " "	103.00	105.00
" " " " " "	145.50	147.50
" " " " " "	24.70	26.70
" " " " " "	47.10	49.10
" " " " " "	74.00	76.00
" " " " " "	90.00	92.00
" " " " " "	64.00	66.00
" " " " " "	53.00	55.00
" " " " " "	34.00	36.00
" " " " " "	40.00	42.00
" " " " " "	72.00	74.00
" " " " " "	54.00	56.00
Belizice.		
Južna železnica	126.00	127.00
Državne železnice	472.25	473.25
Avstr.-ogrsko bančne delnice	1637.00	1647.00
Avstr. kreditne banke	673.25	674.25
Ogrske	783.00	784.00
Žirnostenske	247.00	247.50
Premogokop v Mezinu (Brün)	685.00	688.00
Alpske montan	541.75	542.75
Praske žel. ind. dr.	832.00	833.00
Kima-Muranyi	539.75	540.75
Trbovijske prem. družba	292.00	295.00
Avstr. orožno tov. družba	684.00	687.00
Češke sladkorne družbe	153.00	157.00
Valute.		
100 franki	1.49	1.57
20 marke	19.6	19.8
20 marke	23.49	23.56
Sovereigns	34.00	34.08
Marke	117.42	117.62
Laški bankovci	95.70	95.90
Rubliji	255.75	256.50
Delariji	4.84	5.00

Zitne cene v Budimpešti.
Dne 3. novembra 1905.

Pšenica za april 1906	100	17.16
RZ " " " "	100	14.40
Črna " " " "	100	13.8
Oves " " " "	100	13.76

Vzdržno, brez kupčije.

Meteorologično poročilo.
Vilna ud morjem 306.2. Hredni skrajni vlek 739.0 mca

Novemb.	Čas opazovanja	Stanje barometri v mm	Temperatura v C.	Vetrjevi	Nebo
2. z. v.	730.8	2.3	sl. svzhod	jasno	
3. z. v.	732.4	4.5	sl. jzah.	dež	
4. z. v.	736.7	12.1	sl. jzahod	pol. oblak.	

Srednja večeršnja temperatura 3.4°, normala 6.9° — Padavina v mm 13.4

Krasno izbero konfekcije za dame in deklice
kakor tudi
manufakturno blago
perilo
vsakovrstne preproge
i t d.
priporočila
Anton Schuster
Ljubljana
Špitalske ulice št. 7.

Solidno blago. Nizke cene.

Važno za vsako gospodinjstvo!
Če hočete žgano kavo z velearomatičnim okusom, močjo in izdatnostjo, kupujte samo žgane kave, ki spajajo vse te vrline, namreč kave
1583-50
Prve ljubljanske velike pražarne za kavo
KARLA PLANINŠKA na Dunajski cesti, nasproti kavarne „Evropa“.

Pisarja
sprejme tukajšnja odvetniška pisarna.
Ponudbe na upravištvo „Slov. Naroda“ pod „Pisar“ do dne 10. novembra 1905. 3550

Vsako soboto
se dobijo 3319-4
v restavraciji Rasberger
pri jubilejskem mostu
domače jetrne in krvave

Dobro ohranjen klavir
klobase.
Fina knhinja.
Točijo se tudi dobra prirodna vina. — Zmerne cene.

Lepo stanovanje
s tremi sobami, kabinetom, služabniško sobo, predsobo in pripadki se odda s 1. novembrom t. l. v Prečni ulicah št. 2. 3519-2

Išče se pod jako ugodnimi pogoji
mizarski pomočnik
dobro izurjen pri mizarskih strojih, ki si zna sam napraviti potrebno orodje za stroje. Nezmožni naj se ne oglašajo.
Kje — pove upravištvo „Slov. Naroda“. 3453 8

V neizrekljivi žalosti naznanjajo podpisani v lastnem in v imenu drugih sorodnikov vsem znancem in prijateljem pretužno vest, da je njih preljubljeni oče, oziroma brat, stric, tast in ded, gospod

Andrej Elsbacher
veletržec v Laškem trgu, občinski svetnik, načelnik trgovske zadruge in posojilnega društva v Laškem trgu itd. itd.

dne 1. listopada t. l. dopoldne ob 1/10. uri previden s svetimi zakramenti za umirajoče po kratki mučni bolezni v 70. letu svoje dobe mirno v Gospodu zaspal.

Zemeljski ostanki predragega rajnika so se danes, v petek, dne 3. t. m. popoldne ob 4. uri na domačem pokopališču položili v lastnem grobu k večnemu počitku.

Sv. maše zadušnice se bodo opravljale v soboto, dne 4. t. m. ob 8. uri zjutraj v domači nadžupnijski cerkvi.

LAŠKI TRG, dne 1. listopada 1905. 3549

Konrad Elsbacher, trgovec, **Leopoldina Lemež**, **Ema Sima**, **Josipina Horiak**, **Viktor Elsbacher**, c. kr. finančni komisar, **Henrik Elsbacher**, nadvojv. fuž. inženjer, **Ana Elsbacher**, **Viljem Elsbacher**, bančni uradnik, otroci. — **Ivan Elsbacher**, trgovec, brat. — **Helena Elsbacher** in **Marlja Stark** roj. **Elsbacher**, sestri. — **Aneta Elsbacher** roj. **Kuketz**, snega. — **Dr. Urban Lemež**, odvetnik, **Karel Sima**, trgovec, **Dr. Karel Horiak**, c. kr. rudarski nadkomisar, zetje. — **Angela Porekar** roj. **Elsbacher** in **Ana Kravina** roj. **Elsbacher**, popolisestri.

Naznanilo.

Usojam se preč. p. n. občinstvu javljati, da sem dospel in da prižnem 6. novembra t. l. s plesnim poukom.

Prijave in upisovanja vsak dan od 11. do 12. ure dopoldne in od 3. do 5. ure popoldne v hotelu „pri Slonu“.

Z odličnim spoštovanjem
Julij Morterra
plesni učitelj.

Ernest Hammerschmidta nasledniki
MADILE, WUTSCHER & Ko.
trgovina železnin in kovin
Ljubljana, Valvazorjev trg št. 6. 3498-49
Velika zaloga poljedelskih strojev in orodja.

„Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani“

Podružnica v CELOVCU. Kupuje in prodaja vse vrste rent, zastavnih pisem, prijoritet, komunalnih obligacij, srečk, delnic, valut, novcev in deviz. Promese izdaja k vsakemu žrebanju.

Akcijski kapital K 2,000,000.—. Zamenjava in diskontiranje izšrobane vrednostne papirje in vnovčuje zapale kupone. Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavnje.

Rezervni zaklad K 200,000.—. Baje prodajne za vrednostne papirje. Zavaruje srečke proti kuzani izgubi.

Podružnica v SPLJETU. Denarne vloge sprejema v tekočem računu ali na vizno knjižico proti ugodnim obrestim. Vloženi denar obrestuje od dne vloge do dne vzigar.

Promet s čekli in nakaznicami. 8-127

Malo stanovanje
se odda na novembrski termin.
Pojasnila na Resljevi cesti 22 v gostilni. 3543-2

Kot učenka
vstopila bi rada v trgovino z manufakturnim, specijalnim ali mešanim blagom v mestu ali na deželi 18letna deklica s primerno šolsko izobrazbo. 3486-4
Poizve se pri g. Ivanu Oswaldu, Križevniške ulice 5 v Ljubljani.

Dvoje lepih stanovanj
obstojećih iz štiriob, ozir. petih sob, kopalne sobe in pripadkov, z električno razsvetljavo, se odda v najem za februarjev termin na Resljevi cesti št. 7, I. nadstropje.
Natančneje ravnotam. 3548-1

Izprašan spreten strojnik in kurjač
z dobrimi izpričevali, večš slovenskega in nemškega jezika, izučen ključavnčarskih in kovaških del ter popravil pri strojih, želi primerne službe v mestu ali zunaj mesta.
Naslov pove upravištvo „Slov. Naroda“. 3515-3

10.000 parov čevljev!
4 pari čevljev samo 5 K.
Vsed ugodnega ogromnega nakupa se odda za to nizko ceno: par moških in par ženskih čevljev, črnih ali rjavih na trakove z močno zbitimi podplati, najnovjše oblike, dalje par moških in par ženskih modnih čevljev, elegantnih in lahkih.
Vsi 4 pari samo 5 K.
Za naročitev zadostuje dolgot. 35-2 Razpošiljanje po povzetju.
Izvoz čevljev KOHANE, Krakov št. 31. Neugajajoče rad zamenjam.

Ces. kr. avstrijske državne železnice.
C. kr. ravnateljstvo drž. železnice v Bejaku.
Izvod iz voznega reda.
Veljaven od dne 1. oktobra 1905. leta.

ODHOD IZ LJUBLJANE juž. kol. PROGA NA TRBIŽ. Ob 12. uri 24 m pomoči obojni vlak v Trbiž, Bejaku, Celovcu, Mali Glödnitz, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno, čez Selztal v Ansee, Solnograd, čez Klein-Reifling v Steyr, v Lino, na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m sntroj. obojni vlak v Trbiž, Pontabel, Bejaku, Celovcu, Muran, Mauterdorf, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, čez Selztal v Solnograd, Inomost, čez Klein-Reifling v Steyr, v Lino, Budejevice, Plzen, Marijine vane, Heb, Francove vane, Prago, Lipsko, čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 44 m dopoldne obojni vlak v Trbiž, Pontabel, Bejaku, Celovcu, Mali Glödnitz, Ljubno, Selztal, Solnograd, Bad Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregena, Curich, Ženeva, Pariz, čez Amstetten na Dunaj. — Ob 3. uri 58 m popoldne obojni vlak v Trbiž, Šmohor, Bejaku, Celovcu, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno, čez Klein Reifling v Steyr, Lino, Budejevice, Plzen, Marijine vane, Heb, Francove vane, Karlove vane, Prago, (v Prago direktni voz I. in II. razr.), Lipsko, na Dunaj čez Amstetten. — Ob 10. uri pomoči obojni vlak v Trbiž, Bejaku, Franzensfeste, Inomost, Monakovo (Trst-Monakovo direktni voz I. in II. razreda). — PROGA IZ NOVEGA MESTA IN KOČEVJA. Obojni vlaki: Ob 3. uri 17 m sntroj. obojni vlak v Novo mesto, Straž, Toplice, Kočevje, ob 1 uri 5 m pop. istotako. — Ob 7. uri 8 m sntroj. v Novo mesto, Kočevje. — PRIHOD V LJUBLJANO juž. kol. PROGA IZ TRBIŽA. Ob 3. uri 20 m sntroj. obojni vlak z Dunaja čez Amstetten, Monakovo (Monakovo-Trst direkt. voz I. II. razr.), Inomost, Franzensfeste, Solnograd, Lino, Steyr, Jals, Ansee, Ljubno, Celovec, Mali Glödnitz, Bejaku, Ob 7. uri 12 m sntroj. obojni vlak iz Trbiža. — Ob 11. uri 10 m dopoldne obojni vlak z Dunaja čez Amstetten, Lipsko, Prago (iz Prago direktni voz I. in II. razreda), Francove vane, Karlove vane, Heb, Marijine vane, Plzen, Budejevice, Lino, Steyr, Pariz, Ženeva, Curich, Bregena, Inomost, Zell ob jezeru, Bad-Gastein, Solnograd, Ljubno, Celovec, Šmohor, Pontabel. — Ob 4. ur 29 m popoldne obojni vlak z Dunaja, Ljubno, Selztal, Bejaku, Celovca, Malega Glödnitza, Monakovega, Inomosta, Franzensfesta, Pontabla. — Ob 8. uri 06 m sntroj. obojni vlak z Dunaja, Ljubno, Bejaku, Murana, Malega Glödnitza, Celovca, Pontabla, čez Selztal od Inomosta in Solnograda, čez Klein-Reifling iz Steyra Lino, Budejevice, Plzen, Marijinih varov, Heba, Francovih varov, Prago, Lipskega. — PROGA IZ NOVEGA MESTA IN KOČEVJA. Obojni vlaki: Ob 3. uri 44 m sntroj. obojni vlak iz Novega mesta iz Kočevja, ob 2. uri 32 m popoldne iz Straže, Toplice, Novega mesta, Kočevja in ob 3. uri 36 m sntroj. isto tako. — ODHOD IZ LJUBLJANE drž. kol. V KAMNIK. Mešani vlaki: Ob 7. uri 28 m sntroj. ob 2. uri 5 m popoldne, ob 7. uri 10 m sntroj. — Ob 10. uri 45 m pomoči samo ob nedeljah in praznikih in le v oktobru. — PRIHOD V LJUBLJANO drž. kol. IZ KAMNIKA. Mešani vlaki: Ob 6. uri 49 m sntroj. ob 10. uri 59 m dopoldne, ob 6. uri 10 m sntroj. Ob 9. uri 55 m pomoči samo ob nedeljah in praznikih in le v oktobru. — Srednjeevropski čas ta sa 2 min. pred krajevnim časom v Ljubli. 3078

Novost
z elegantnimi patentovanimi aparati!!
Preč. p. n. občinstvu in slav. posadki se naznanja, da je v tukajšnjem mestu in sicer na Kongresnem trgu nasproti Kazine prodajališče pristnih južnotirolskih žlahtnih maroni.
Južnotirolski maroni so jako redilni, obsegajo najfinejšo moko in sladkor, so prav priporočljivi otrokom in vsakomur, ter naslada k vsaki pijači.
Cenj. odjemalcem se lahko od 8. zjutraj do 10. zvečer postreže z vedno sveže pečenimi maroni, ki so v gorkih zavitkih v aparatu.
Opirajoč se na 30letno delovanje v tej stroki, more prodajalec vse svoje cenj. odjemalce najboljše in najtočneje postreči z izvrstnim blagom.
Prosi se obilega obiska. 3462-4